

Paragrafové znění finálního poslaneckého návrhu (sdílená zóna)

Platné znění zákona č. 361/2000 Sb. ve znění sněmovního tisku č. 366 s vyznačením navrhovaných změn

Změny obsažené v pozměňovacím návrhu jsou vyznačeny **tučně** (nově vkládaný text) a ~~přeškrtnutým písmem~~ (rušený text) v textu dotčených ustanovení zákona č. 361/2000 Sb., ve znění sněmovního tisku č. 366 (bez vyznačení)

Provoz v obytné, pěší ~~a cyklistické~~ , **cyklistické a sdílené** zóně

§ 39

(1) Obytná zóna je zastavěná oblast, jejíž začátek je označen dopravní značkou "Obytná zóna" a konec je označen dopravní značkou "Konec obytné zóny".

(2) Pěší zóna je oblast, jejíž začátek je označen dopravní značkou "Pěší zóna" a konec je označen dopravní značkou "Konec pěší zóny".

(3) V obytné a pěší zóně smejí chodci užívat pozemní komunikaci v celé její šířce, přičemž se na ně nevztahuje § 53. Hry dětí na pozemní komunikaci jsou dovoleny jen v obytné zóně.

(4) Do pěší zóny je povolen vjezd jen vozidlům vyznačeným ve spodní části dopravní značky podle odstavce 2.

(5) V obytné zóně a pěší zóně smí řidič jet rychlostí nejvýše 20 km.h-1. Přitom musí dbát zvýšené ohleduplnosti vůči chodcům, které nesmí ohrozit; v případě nutnosti musí zastavit vozidlo. Stání je dovoleno jen na místech označených jako parkoviště.

(6) Za účelem organizování dopravy může obec v obecně závazné vyhlášce obce vydané v přenesené působnosti vymezit místní komunikace nebo jejich úseky v obytné zóně, které nelze užít ke stání nákladního vozidla²⁾ nebo jízdní soupravy.²⁾

(7) V obytné zóně a pěší zóně musí chodci umožnit vozidlům jízdu. To platí i pro děti hrající si v obytné zóně.

§ 39a

(1) Cyklistická zóna je oblast, jejíž začátek je označen dopravní značkou „Zóna pro cyklisty“ a konec je označen dopravní značkou „Konec zóny pro cyklisty“

(2) V cyklistické zóně smejí cyklisté užívat vozovku v celé její šířce, přičemž se na ně nevztahuje § 57 odst. 2 a 3.

(3) Jiným vozidlům než jízdním kolům je vjezd do cyklistické zóny povolen jen tehdy, jsou-li vyznačena ve spodní části dopravní značky podle odstavce 1.

(4) V cyklistické zóně smí řidič jet rychlostí nejvýše 30 km.h-1. Přitom musí dbát zvýšené ohleduplnosti vůči cyklistům, které nesmí ohrozit; v případě nutnosti musí zastavit vozidlo. Stání je dovoleno jen na místech označených jako parkoviště.

(5) V cyklistické zóně musí cyklisté umožnit motorovým vozidlům jízdu.

§ 39b

(1) Sdílená zóna je zastavěná oblast, jejíž začátek je označen dopravní značkou „Sdílená zóna“ a konec je označen dopravní značkou „Konec sdílené zóny“, a je určena k užívání všemi účastníky silničního provozu.

(2) Ve sdílené zóně musí účastníci provozu na pozemních komunikacích dbát zvýšené ohleduplnosti vůči ostatním účastníkům provozu, které nesmí ohrozit. Řidiče tramvaje nesmí ostatní účastníci provozu na pozemních komunikacích ani omezit a tramvaj má vždy přednost v jízdě.

(3) Ve sdílené zóně smějí chodci a cyklisté užívat pozemní komunikaci v celé její šířce, přičemž na chodce se nevztahuje § 53 a 54 a na cyklisty se nevztahuje § 57 odst. 2 a 3. Přijíždí-li vozidlo s právem přednostní jízdy, chodci musí neprodleně uvolnit prostor pro projetí tohoto vozidla.

(4) Ve sdílené zóně smí řidič jet rychlostí nejvýše 20 km.h⁻¹. Stání motorových vozidel je dovoleno jen na místech označených jako parkoviště. Stání jízdních kol a jiných nemotorových vozidel je dovoleno jen na místech k tomu určených.

§ 40

(1) Není-li v tomto oddílu stanoveno jinak, platí pro provoz v obytné, pěší a ~~cyklistické~~ ,**cyklistické a sdílené** zóně ostatní ustanovení tohoto zákona.

(2) Je-li povolen vjezd cyklistů na chodník nebo stezku pro chodce, použijí se pro jejich pohyb § 39 odst. 5 a 7 obdobně.

§ 41

(1) Řidič vozidla, který při plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností užívá zvláštního výstražného světla modré nebo modré a červené barvy,²⁾ případně doplněného o zvláštní zvukové výstražné znamení (dále jen "vozidlo s právem přednostní jízdy"), není povinen dodržovat § 4 písm. c), § 5 odst. 1 písm. h) a odst. 2 písm. f), § 7 odst. 1 písm. b), § 11, § 12 odst. 1, 2, 4, 5 a 7, § 13 až 17, § 18 odst. 2, 3, 4 a 8, § 19, § 20, § 21 odst. 2, 3, 4, 5 a 6, § 22, 23, § 24 odst. 3 a 4, § 25 odst. 1, 3, 4 a 5, § 26, § 27 odst. 1, 2, 3 a 4, § 28 odst. 2, 3 a 5, § 31, § 35 odst. 1 a 2, § 36 odst. 1, 2 a 4, § 39 odst. 4 a 5, § 39a odst. 3 a 4, **§ 39b odst. 2 a 4**, § 47 odst. 2 písm. a) a c), odst. 3 písm. a), c), d), f) a g) a odst. 5, § 48 odst. 1, 2, 3, 4 a 5, § 53 odst. 2 a § 67 odst. 8; je však povinen dbát potřebné opatrnosti, aby neohrozil bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.

(2) Zvláštním zvukovým výstražným zařízením doplněným zvláštním výstražným světlem modré barvy²⁾ mohou být vybavena vozidla

a) používaná policií a označená podle zvláštního právního předpisu,¹³⁾

b) Vězeňské služby,

c) vojenské policie označená podle zvláštního právního předpisu,¹²⁾

- d) obecní policie,⁵⁾ která určí obec,
- e) používaná Hasičským záchranným sborem České republiky nebo jednotkami požární ochrany, které nejsou součástí Hasičského záchranného sboru České republiky,
- f) důlní záchranné služby,
- g) poruchové služby plynárenských zařízení,
- h) používaná zdravotnickou záchrannou službou a vozidla poskytovatele zdravotnické dopravní služby a poskytovatele přepravy pacientů neodkladné péče,
- i) ozbrojených sil používaná u vojenských záchranných útvarů pro plnění humanitárních úkolů civilní ochrany,
- j) celní správy označená podle zvláštního právního předpisu¹⁴⁾,
- k) Generální inspekce bezpečnostních sborů označená podle zvláštního právního předpisu⁴⁵⁾,
- l) zpravodajských služeb při přepravě nosičů utajovaných informací nebo osob, kterým poskytují ochranu.

(3) Vláda může stanovit nařízením další vozidla, která pro plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností mohou být vybavena zvláštním zvukovým výstražným zařízením doplněným zvláštním výstražným světlem modré barvy.

(4) Řidičem vozidla s právem přednostní jízdy smí být osoba starší 21 let, která musí splňovat podmínky stanovené tímto zákonem.

(5) Řidič vozidla s právem přednostní jízdy nesmí za jízdy jíst, pít a kouřit.

(6) Odstavce 1 a 4 platí obdobně i pro řidiče vozidel doprovázených vpředu, a jde-li o více než tři vozidla, i vzadu vozidla ozbrojených sil nebo ozbrojených sborů s právem přednostní jízdy. Doprovázená vozidla musí mít rozsvícena obrysová a potkávací světla.

(7) Řidiči ostatních vozidel musí vozidlům s právem přednostní jízdy a vozidlům jimi doprovázeným umožnit bezpečný a plynulý průjezd, a jestliže je to nutné, i zastavit vozidla na takovém místě, aby jim nepřekážela. Do skupiny tvořené vozidly s právem přednostní jízdy a vozidly jimi doprovázenými se řidiči ostatních vozidel nesmějí zařazovat.

(8) Není-li dálnice nebo silnice pro motorová vozidla s nejméně dvěma jízdními pruhy volně průjezdná z důvodu kolony stojících nebo pomalu jedoucích vozidel, jsou řidiči vozidel povinni vytvořit mezi jízdními pruhy prostor pro průjezd vozidel s právem přednostní jízdy; při tom smějí vjet na krajnici nebo na střední dělicí pás. Jsou-li v jednom směru jízdy více než dva jízdní pruhy, vytváří se tento prostor mezi jízdním pruhem, který je nejvíce vlevo, a k němu přiléhajícím jízdním pruhem. Do tohoto prostoru smějí vjet pouze vozidla s právem přednostní jízdy, vozidla správce pozemní komunikace a vozidla sloužící k odstranění následků dopravní nehody nebo překážky provozu na pozemních komunikacích.

(9) Svítí-li zvláštní výstražné světlo modré nebo modré a červené barvy na stojícím vozidle, musí řidiči ostatních vozidel podle okolností snížit rychlost jízdy a popřípadě i zastavit vozidlo.

(10) V provozu na pozemních komunikacích je zakázáno neoprávněně užívat zvláštních výstražných světel a zvláštního zvukového výstražného znamení, které užívá vozidlo s právem přednostní jízdy, nebo je napodobovat.

(11) Zvláštním výstražným světlem modré a červené barvy mohou být vybavena vozidla používaná policií a označená podle zvláštního právního předpisu¹³⁾, vozidla používána Hasičským záchranným sborem České republiky nebo jednotkami požární ochrany, které nejsou součástí Hasičského záchranného sboru České republiky, a vozidla poskytovatele zdravotnické záchranné služby.

...

§ 58

(1) Osoba mladší 18 let jedoucí nebo přepravovaná na jízdním kole je povinna použít ochrannou přilbu schváleného typu podle zvláštního právního předpisu a mít ji nasazenou a řádně připevněnou na hlavě.

(2) Dítě mladší 10 let smí na silnici, místní komunikaci a veřejně přístupné účelové komunikaci¹⁾ jet na jízdním kole jen pod dohledem osoby starší 15 let; to neplatí pro jízdu na chodníku, cyklistické stezce a v obytné ~~a pěší~~, **pěší a sdílené** zóně.

(3) Na jednomístném jízdním kole není dovoleno jezdit ve dvou; je-li však jízdní kolo vybaveno pomocným sedadlem pro přepravu dítěte a pevnými opěrami pro nohy, smí osoba starší 15 let vézt osobu mladší 7 let. Osoba starší 18 let může vézt nejvýše dvě děti mladší 10 let v přívěsném vozíku určeném pro přepravu dětí, který splňuje technické podmínky stanovené zvláštním předpisem²⁾, nebo dítě na dětském kole připojeném k jízdnímu kolu spojovací tyčí.

(4) Cyklista nesmí jet bez držení řídicích, držet se jiného vozidla, vést za jízdy druhé jízdní kolo, ruční vozík, psa nebo jiné zvíře a vozit předměty, které by znesnadňovaly řízení jízdního kola nebo ohrožovaly jiné účastníky provozu na pozemních komunikacích. Při jízdě musí mít cyklista nohy na šlapadlech.

(5) Cyklista je povinen za snížené viditelnosti mít za jízdy rozsvícen světlomet s bílým světlem svítícím dopředu²⁾ a zadní svítilnu se světlem červené barvy nebo přerušovaným světlem červené barvy. Je-li vozovka dostatečně a souvisle osvětlena, může cyklista použít náhradou za světlomet svítilnu bílé barvy s přerušovaným světlem.

(6) K jízdnímu kolu se smí připojit přívěsný vozík, který není širší než 900 mm, má na zádi dvě červené odrazky netrojúhelníkového tvaru umístěné co nejbližší k bočním obrysům vozíku a je spojen s jízdním kolem pevným spojovacím zařízením. Zakrývá-li přívěsný vozík nebo jeho náklad za snížené viditelnosti zadní obrysově červené světlo jízdního kola, musí být přívěsný vozík opatřen vlevo na zádi červeným neoslňujícím světlem. Jsou-li v přívěsném vozíku přepravovány děti, musí být přívěsný vozík označen žlutým nebo oranžovým praporkem nebo štítkem o rozměru 300 x 300 mm vztyčeným ve výšce 1200 - 1600 mm nad úroveň vozovky.

...

§ 60a

Užívání osobního přepravníku

(1) Na osobním přepravníku se samovyvažovacím zařízením nebo obdobném technickém zařízení (dále jen „osobní přepravník“) se lze na chodníku, stezce pro chodce, stezce pro chodce a cyklisty nebo na odděleném pruhu pro chodce na stezce pro chodce a cyklisty nebo na ~~pěších a obytných~~, **obytných a sdílených** zónách pohybovat nejvýše rychlostí srovnatelnou s rychlostí chůze. Pro přejíždění vozovky na osobním přepravníku se § 54 odst. 2 až 4 použijí obdobně; **ve sdílené zóně to neplatí**. Je-li blíže než 50 m křižovatka s řízeným provozem nebo přechod pro chodce, smí osoba

na osobním přepravniku přejíždět vozovku jen na těchto místech. Pro přejíždění železničního přejezdu na osobním přepravniku se § 55 použije obdobně.

(2) Pro užití jízdního pruhu vyhrazeného pro cyklisty, stezky pro cyklisty nebo odděleného pruhu pro cyklisty na stezce pro chodce a cyklisty osobou na osobním přepravniku se § 57 odst. 2, 3 a 8 a § 73 použijí obdobně.

(3) Kde není chodník, stezka pro chodce, stezka pro chodce a cyklisty, jízdní pruh vyhrazený pro cyklisty nebo stezka pro cyklisty nebo kde je chodník neschůdný, smí se osoba na osobním přepravniku pohybovat po levé krajnici nebo co nejbližší při levém okraji vozovky. Osoby na osobním přepravniku se v takovém případě smí pohybovat jen jednotlivě za sebou; § 53 odst. 9 se použije obdobně. **Ve sdílené zóně se smí osoba na osobním přepravniku pohybovat v celé šířce pozemní komunikace; přijíždí-li vozidlo s právem přednostní jízdy, musí neprodleně uvolnit prostor pro projetí tohoto vozidla.**

(4) Osoba na osobním přepravniku nesmí na chodníku, stezce pro chodce, stezce pro chodce a cyklisty, jízdním pruhu vyhrazeném pro cyklisty nebo stezce pro cyklisty nebo na pěších ~~a obytných~~ , **obytných a sdílených** zónách ohrozit chodce nebo cyklisty. Při přejíždění vozovky na osobním přepravniku se § 5 odst. 2 písm. f) až h) použijí obdobně.

(5) Obec může nařízením vymežit na svém území místa, kde je provozování osobního přepravniku na chodníku, stezce pro chodce, stezce pro chodce a cyklisty, na odděleném pruhu pro chodce na stezce pro chodce a cyklisty, na pěších ~~a obytných~~ , **obytných a sdílených** zónách nebo vozovce zakázáno.

(6) V případě vymezení území místa, kde je provozování osobního přepravniku na chodníku, stezce pro chodce, stezce pro chodce a cyklisty, na odděleném pruhu pro chodce na stezce pro chodce a cyklisty, na pěších ~~a obytných~~ , **obytných a sdílených** zónách nebo vozovce zakázáno, je obec povinna vyznačit území dopravní značkou.

(7) Zákaz provozování osobního přepravniku uložený nařízením obce se nevztahuje na Policii České republiky a obecní policii při plnění jejich povinností; osoba užívající osobní přepravník je však povinna neohrozit bezpečnost a plynulost na pozemních komunikacích.

C. Odůvodnění pozměňovacího návrhu

Předložený pozměňovací návrh zavádí do českého právního řádu nový, avšak v zahraničí známý a využívaný, typ dopravního režimu, kterým je tzv. sdílená zóna.

Institut sdílené zóny lze nalézt v právních rádech většiny zemí Evropské unie. Velmi úspěšně se tento koncept rozvíjí v Rakousku, Německu, Dánsku, Holandsku, Belgii a ve Francii.

Sdílená zóna je dopravně-urbanistickým přístupem založeným na návratu k přirozenému vnímání místních komunikací nebo veřejných prostranství, ve kterém jsou společenská, ekonomická, pobytová i dopravní funkce navzájem vyvážené. Tento přístup je založen na vzájemné rovnosti všech uživatelů tohoto sdíleného prostoru, volném pohybu chodců a cyklistů, zklidnění dopravy, nízké rychlosti vozidel i kvalitním stavebně-architektonickém řešení uličního prostoru a vytvoření podmínek pro přirozené chování a vzájemnou interakci všech uživatelů prostoru vycházející z přirozeného lidského chování a vzájemné ohleduplnosti, aniž by byl v tomto prostoru některý typ dopravy nadřazen jinému.

Zavedení sdílených zón má následující pozitivní přínosy

- zvyšuje bezpečnost silničního provozu, respektive všech uživatelů sdíleného prostoru,
- zklidňuje motorovou dopravu a snižuje její rychlost,
- zvyšuje kvalitu sdílených prostor,
- podporuje jinou než motorovou dopravu,
- přispívá k udržitelnějšímu dopravnímu chování a
- snižuje množství dopravních značek v daném prostoru.

Realizace sdílených zón má i nepřímé pozitivní efekty, a to v podobě podpory lokální ekonomiky, zlepšení životního prostředí, zlepšení podmínek pro komunitní aktivity, vytvoření přívětivějšího prostředí pro děti atd.

Sdílená zóna je standardním přístupem k řešení a projektování ulic, náměstí a jiných veřejných prostranství ve vyspělých zemích v Evropě i ve světě. V České republice však v současné době nejsou právními a technickými normami vytvořeny podmínky pro navrhování a realizaci sdílených zón, byť je v zákoně o silničním provozu zakotveno několik typů zón, a to obytná zóna, pěší zóna a cyklistická zóna.

Každá z těchto zón však upřednostňuje některé z účastníků provozu a platí v ní za tím účelem upravená specifická pravidla. Například obytná zóna je v praxi využitelná pouze v oblastech s nízkou až střední rezidenční zástavbou bez aktivního „parteru“, pěší zóna je primárně určena pro lokality s vyloučením motorové dopravy. Používání těchto dopravních režimů pro lokality, kde by mělo docházet k setkávání všech účastníků provozu, by bylo v případě obytné zóny věcně nesprávné nebo v případě pěší zóny degradující původní smysl tohoto dopravního režimu. Žádná ze současných zón tak neodpovídá koncepci sdílené zóny jako sdíleného prostoru pro všechny účastníky provozu na pozemních komunikacích.

Navrhuje se proto nový typ zóny, a to sdílená zóna. Zakotvením pravidel v zákoně o silničním provozu spolu s vydáním technických předpisů budou vytvořeny systémové podmínky pro realizaci sdílených zón v České republice.

Sdílená zóna se bude realizovat v zastavěných oblastech (primárně v centrech měst) a budou ji užívat všichni účastníci silničního provozu, aniž by v této zóně byl některý z účastníků upřednostněn nad jiné. Bude platit, že jak chodci, tak i cyklisté, budou moci ke svému pohybu či jízdě využívat celý prostor sdílené zóny a budou vyloučena některá obecná pravidla pro chování chodců a cyklistů. Cyklisté tak nebudou muset jezdit za sebou a při pravém okraji vozovky a chodci pak třeba nebudou muset přecházet vozovku kolmo k její ose či využívat přechod pro chodce.

Pokud jde o motorová vozidla, budou platit obecná pravidla s tím, že se předpokládá, že urbanistickým řešením bude vytvořen koridor, v němž se budou primárně pohybovat.

Vzhledem k tomu, že se ve sdílené zóně jako jednom velkém prostoru bude prolínat pohyb všech účastníků provozu, zakotvuje se, že všichni účastníci provozu na pozemních komunikacích musí dbát zvýšené ohleduplnosti vůči ostatním účastníkům provozu a nesmí se vzájemně ohrozit. Jedná se o vyšší míru ohleduplnosti, než platí obecně dle § 4 písm. a) zákona o silničním provozu. Speciální pravidlo pak bude platit pro vztah ostatních účastníků provozu vůči řidiči tramvaje, kterého nebudou smět ani omezit, a tramvaj bude mít vždy přednost v jízdě. Důvodem je, že pro tramvaj je skoro až nemožné zastavit, pokud ji někdo vstoupí či vjede do jízdni dráhy (již nyní je v zákoně tato okolnost zohledněna např. v pravidlech pro přecházení vozovky). Výslovně se dále zakotvuje povinnost chodců a osob pohybujících se na osobních přepravnících umožnit průjezd vozidel s právem přednostní jízdy (pro řidiče vozidel tato povinnost vyplývá již z obecné právní úpravy).

Aby bylo možné docílit bezpečného sdílení prostoru všemi účastníky provozu, omezuje se nejvyšší dovolená rychlost vozidel na 20 km/h, tj. stejně jako už nyní platí v obytné zóně.

Parkování motorových vozidel bude umožněno pouze na místech označených jako parkoviště, tedy místech vyznačených příslušnou svíslou nebo vodorovnou dopravní značkou. Parkování jízdních kol a jiných nemotorových vozidel pak bude možné na místech k tomu určených (stojany, jiný městský mobiliář).

Ve sdílené zóně bude umožněna jízda dětí mladších 10 let na jízdním kole bez doprovodu osoby starší 15 let. Nebude ale umožněna hra dětí na pozemní komunikaci, jako je tomu v obytné zóně.

Pro užívání osobního přepravníku budou ve sdílené zóně platit stejná pravidla jako pro chodce, resp. stejná pravidla, která platí pro osoby pohybující se na osobních přepravnících v pěší či obytné zóně.

Návrh též vstupuje do § 41 zákona o silničním provozu a upravuje, která z nově zakotvovaných pravidel neplatí pro vozidla s právem přednostní jízdy.

Sdílená zóna bude vymezena novými dopravními značkami „Sdílená zóna“ a „Konec sdílené zóny“, které budou upraveny ve vyhlášce č. 294/2015 Sb.